

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ – 25 август 2023 г.
ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

ВАРИАНТ № 2

Задача от 1 до 15.

Ключ с верните отговори

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	В	1
2.	А	1
3.	В	1
4.	В	1
5.	Б	1
6.	Г	1
7.	Г	1
8.	В	1
9.	А	1
10.	В	1
11.	В	1
12.	Б	1
13.	Б	1
14.	Б	1
15.	Г	1

Примерни отговори на задачите със свободен отговор

(При оценяването се търсят адекватни спрямо условията на задачите, правилни и логически структурирани отговори, без да се изисква дословно възпроизвеждане на дадените примерни отговори.)

Задача 16. – 4 точки

А) Феодалната йерархия се състои от две групи – сеньори и васали.

Б) В основата на феодалната йерархия стои принципът на васалитета – васалът е подчинен на своя господар. Сеньорът раздава земи (феоди) на своите васали за владение и ги покровителства, в замяна васалът се задължава да служи на сеньора и да му оказва военна помощ.

В) Кралят остава върховният сюзерен, който привлича най-верните от графовете. Те от своя страна привличат по-дребни васали, разширявайки мрежата от йерархични връзки и зависимости

Г) Клетвата за вярност скрепява договора и личната връзка/символизира обвързване на васала със сеньора на основата на доброволното покорство.

Задача 17. – 5 точки

Създаден кратък свързан текст с 4 – 5 изречения.

Задача 18. – 4 точки

- А) Петър Берон описва взаимното училище
- Б) И двамата предлагат конкретните мерки, които учителя може да използва спрямо учениците: похвали за заслужилите, за непослушните - убеждаване, отделяне от останалите ученици, но и двамата отричат физическите наказания като средство за възпитание.
- В) За да се задържи вниманието на децата те предлагат редуване на учебния процес с отдих и почивка, редуване на учене с игра.
- Г) Още преди два-три века педагозите обръщат внимание към личността на ученика, което е актуално и за модерното образование.

Задача 19. – 4 точки

- А) Авторът е привърженик на комунизма.
- Б) Тъй като по мирен път не може да се унищожи частната собственост, това ще го направи подтиснатият пролетариат (той ще бъде принуден да използва насилствени средства).
- В) Мерките, които отговарят на термина „национализация“ са експроприация на поземлените собственици; конфискация на имуществата; създаването на национална банка, като се закрият частните.
- Г) В картината са представени охолството на буржоазното общество, което си осигурява висок стандарт на живот за сметка на работническата класа и бунтът на пролетариата срещу наложения ред и готовност за революция, с цел разрушаване на установения обществен ред.

Задача 20. – 4 точки

- А) Записани са някои от следните доказателства: елеватори/асансьори, доменни пещи за производство на чугун, леярни, борсата
- Б) Самият град заприличва на машина под налягане, пещ от която безбройни комини изпускат черен гъст дим.
- В) Огромен град с милионно население, ожесточена и безпощадна борба, в която може да се загуби състояние и бързо да се сринат човешки съдби, медиите са навлезли във всекидневието на хората.

Задача 21. – 5 точки

Създаден кратък свързан текст с 5 – 6 изречения.

Задача 22. – 5 точки

- А) Постоянният художествен съвет на СБХ създава комисия, която разглежда картините преди изложба и ги цензурира. Постоянният художествен съвет взима решение и докладва на специален отдел „Изкуства“ към ЦК на БКП
- Б) Комунистическата представа за изкуството е, че то трябва да подкрепя и прославя партията, да налага нейната идеология. Социалистическият реализъм е обявен за единствено приемлив метод за изразяване във всички форми на изкуството. Картината на Лика Янко не прилича по изразните си средства на плаката и не прославя партията и идеалите ѝ, затова нейните творби са отхвърлени.
- В) Изкуството ѝ е определено като проява на недисциплинираност, първата ѝ изложба е закрыта набързо, 14 годни художничката няма право да участва в изложби и да пътува в чужбина.
- Г) Пред изкуството се налагат ограничения, които оказват влияние върху живота и творчеството на творците. Или започват да следват начертания от партията път – предават своя уникален поглед към света, или за да не се унизяват се оттеглят в своя творчески свят без право да показват творбите си пред публиката.

Задача 23. – 4 точки

- А) УНИЦЕФ е подструктура е на Организацията на обединените нации (ООН).
- Б) Земното кълбо от логото показва международния характер на организацията.
- В) УНИЦЕФ защитава интереси на децата като цяло и най-вече на децата в най-неравностойно положение – жертви на война, бедствия, крайна бедност, всички форми на насилие и експлоатация, както и тези с увреждания.
- Г) Поддържането на мира в света, защита правата на децата, устойчиво човешко развитие, социален прогрес.

Задача 24. – 5 точки

- А) Тенденцията е към сериозно нарастване на площта на курорта, в който се появяват много нови многоетажни хотели, които посрещат милиони туристи на година.
- Б) За 20 години туристите в България нарастват 7 пъти; 7 млн. туристи.
- В) Те оказват положително влияние, защото държавата отделя средства за инфраструктурата, която да посрещне големия брой туристи. Строят се пътни магистрала, разширява се мрежата от бензиностанции, автосервиси и ремонтни работилници.
- Г) Всичко това се отразява на природата и в това се крият негативните последици. Започва процес на презастрояване на Черноморието, увеличаване на риска за околната среда и природата поради замърсяване на морето и крайбрежната зона, защото пречиствателните съоръжения не са пригодени за обслужването на толкова много хора. Постепенно природата отстъпва пред действията на хората, като дори защитени зони се превръщат в печеливши плажове.

Задача 25. – 5 точки

Създаден кратък свързан текст с 4 – 5 изречения.

Задача 26. Създаване на свързан писмен текст по исторически проблем или свързан писмен текст върху няколко източника (по избор на зрелостника).

40 точки се получават за пълен отговор, който включва:

- Създаване на свързан писмен текст;
- Правилно използване на исторически понятия и термини;
- Анализ и обобщения на основата на аргументирани твърдения;
- Висока езикова и правописна култура.